

ОБУЧИТЕЛЕН КУРС ЗА УСТОЙЧИВИ И ПРИОБЩАВАЩИ КУЛТУРНИ СЪБИТИЯ

МОДУЛ 4: Проектиране на наистина приобщаващи събития

Бюджетиране, сензорно картографиране и оценка на риска

ПРОЕКТ KULTINCLUSION [НОМЕР НА ПРОЕКТА 2023-RO01-KA220-ADU-000156918](#)

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.

Изображенията в тази презентация са генерирани с помощта на инструменти за генериране на AI изображения, интегрирани в платформата Gamma, за визуална илюстрация на обучителни сценарии и концепции. Те не изобразяват реални хора или реални събития.

1. Начален сценарий – „Ние сме отворени за всички“

След подобряване на екологичните системи, Анна казва: „Нашето събитие е отворено за всички.“ Но когато погледне по-отблизо:

Какво открива Анна

- Входът на venue-то има стъпало
- Програмата използва сложен език
- Няма тихо пространство
- Няма превод на жестомимичен език
- Няма намалени билети
- Доброволците не са обучени за информираност относно увреждания
- Аварийните изходи не са ясно обозначени за посетители с нарушено зрение

Никой не е имал намерение да изключва. Но **приобщаването не се декларира. То се проектира.**

Този модул се фокусира върху три оперативни стълба:

01

Бюджетиране на достъпността

02

Сензорно картографиране

03

Оценка на риска от изключване

2. Приобщаването е инфраструктура, не добра воля

Приобщаването изисква:

Финансово разпределение

Пространствено планиране

Комуникационен дизайн

Подготовка на персонала

Предвиждане на рискове

Достъпността не е услуга. Тя е структурно право.

Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания 2021–2030 насърчава пълноценното участие в културния живот: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/disability-rights/strategy-rights-persons-disabilities-2021-2030_en

3. Бюджетиране на достъпността – Приобщаването на практика

„Бихме искали да бъдем по-достъпни, но нямаме бюджет за това.“

Много организатори казват това. Нека го разгледаме по-подробно.

Реактивно: „Няма бюджет“

Достъпността се третира като допълнение след вземане на решенията.

Планиране на приобщаването

Включете достъпността в проектните бюджети от самото начало.

Идентифициране на разходите

Изброете необходимите адаптации и техните предвидими разходи.

Проактивно мислене

Разпределете средствата рано, за да предотвратите бариери и допълнителни разходи.

Следващите стъпки показват как да се идентифицират разходите и да се преосмисли приобщаването като основна проектна линия, а не като второстепенна мярка.

Стъпка 1 – Идентифициране на основните разходи за достъпност

Примери за типични разходи за достъпност на събития:

Мярка за достъпност	Приблизителна цена
Наем на временна рампа	€150–€400
Преводач на жестов език (полудень)	€250–€500
Услуга за субтитриране	Варира
Обособяване на тиха зона (шатра + указателни табели)	€200–€600
Отпечатани програми с едър шрифт	Минимално увеличение
Сесия за обучение на доброволци	2–3 часа

В контекст

При много малки събития подобренията за достъпност представляват **3–7% от общия бюджет**.

При **събитие за €28 000**, това може да означава **€1 000–€1 800**.

Въпросът става: **Планирано ли е приобщаването от самото начало, или се добавя в последния момент?**

Стъпка 2 – Преминаване от допълнителен разход към бюджетна линия

Вместо:

„Приобщаването е допълнителен разход.“

Преосмисляне:

„Приобщаването е бюджетна линия.“

Добавете в шаблона на бюджета:

Инфраструктура за достъпност и приобщаване = Фиксиран процент (напр. 5%)

Това отразява принципа на универсален достъп, насърчаван от Европейския стълб на социалните права.

Европейски стълб на социалните права: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights_en

4. Сензорно картографиране – Проектиране за невидими нужди

Не всяка достъпност е физическа.

Много участници изпитват:

Чувствителност към шум

Чувствителност към светлина

Социална тревожност

Когнитивно претоварване

Една **сензорна карта** помага да се предвидят стресовите точки.

Стъпка 1 – Картографирайте пространството си

Нарисувайте проста карта на вашата venue. Идентифицирайте:

Зони с висок шум

Зони близо до сцени, говорители или коридори с интензивен трафик

Зони с ярка светлина

Прожектори, пряка слънчева светлина или мигащи ефекти

Зони с висока гъстота на тълпата

Входове, опашки и зони пред главната сцена

Тесни проходи

Тесни места, ограничаващи движението или достъпа за инвалидни колички

Аварийни изходи

Местоположение и видимост за всички присъстващи

Стъпка 2 – Идентифицирайте точките на напрежение

Задайте следните въпроси при преглед на сензорната си карта:

- Къде нивата на звука могат да надхвърлят комфортното?
- Къде се образуват опашки?
- Къде осветлението е интензивно или мигащо?
- Има ли тихо място за отдых?

❑ Дори малка „зона с ниска стимулация“ може значително да намали изключването.

Стъпка 3 – Мерки за намаляване на въздействието

Примери за практически мерки за намаляване на въздействието:

Обособена тиха зона

Ясно обозначено пространство с ниска стимулация, далеч от основните зони на активност

Ясна сигнализация за сензорно приятелски зони

Видима, проста и последователна навигация из цялото място

Планиране на почивки между изпълненията

Предвидени паузи за намаляване на непрекъснатото сензорно натоварване

Публикуване на сензорна информация предварително

Споделяне на това, което посетителите могат да очакват, преди да пристигнат

Прозрачната комуникация намалява тревожността.

5. Оценка на риска от изключване

Също както се оценяват екологичните рискове, **рисковете от изключване трябва да бъдат предвидени.**

Запитайте се: **Какво може да се обърка?**

Физически достъп

Достъпът за инвалидни колички блокиран от полагане на кабели

Комуникация

Преводачът не се вижда от сектора за сядане

Спешни ситуации

Планът за евакуация не е приобщаващ

Готовност на персонала

Доброволците не са сигурни как да помогнат

Цифров достъп

Онлайн платформата за билети е недостъпна

Дори частните културни събития трябва да се съобразяват с тези принципи.

Директивата на ЕС за уеб достъпност определя стандарти за цифров достъп в публичния сектор: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/web-accessibility>

КАЗУС

6. Мини приложен казус – Тихата зона

Анна получава обратна връзка:

Две семейства си тръгнаха, защото децата се почувствали претоварени.

Тя анализира:

- Няма засенчена зона за почивка
- Няма звуков буфер
- Непрекъснатата музикална програма

Тя въвежда:

- Палатка 4x4м, обозначена като „Спокойно пространство“
- Бийнбаг столове и меко осветление
- Никакъв усилен звук наблизо
- Ясна указателна табела на картата
- Информирани доброволци

Цена: €450

Резултат

- Семействата остават по-дълго
- Положителната обратна връзка се увеличава
- Доброволците се чувстват по-уверени
- Приобщаването се увеличи, без да намали художественото качество

7. Рамка за въздействие на приобщаването

За да структурирате преосмислянето на приобщаването, оценете всяка област по три въпроса:

1

Физически достъп

Могат ли хората да влизат и да се движат безопасно?

2

Когнитивен и сензорен достъп

Могат ли хората да обработват и понасят средата?

3

Икономически достъп

Могат ли хората да си позволят участие?

4

Комуникационен достъп

Информацията разбираема и достъпна ли е?

5

Безопасност и приобщаване при извънредни ситуации

Може ли всеки да се евакуира или да получи помощ?

Този многоизмерен подход **предотвратява** тесните определения на достъпността.

8. Ръководно практическо упражнение

1

Стъпка 1 – Бюджетна рефлексия

Идентифицирайте една мярка за приобщаване, която реалистично можете да финансирате следващата година.

2

Стъпка 2 – Сензорно картографиране

Нарисувайте вашето място и отбележете:

- Шумни зони
- Претъпкани зони
- Потенциални зони за изход/тишина

3

Стъпка 3 – Списък с рискове

Напишете три потенциални пропуски в приобщаването, които реалистично могат да възникнат.

За всеки от тях напишете една превантивна мярка.

9. От реактивно към проактивно приобщаване

Реактивно приобщаване:

„Ще реагираме, ако някой попита.“

Проактивно приобщаване:

„Проектираме, като предвиждаме нуждите.“

Проактивният дизайн намалява:

- Конфликти
- Стрес
- Репутационен риск
- Правна уязвимост

Той увеличава:

- Доверие
- Ангажираност на общността
- Разнообразие на посещаемостта

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РЕФЛЕКСИЯ

10. Заключителна рефлексия

Приобщаването не е морално изявление.

Бюджетно планиране

Пространствен дизайн

Комуникационна стратегия

Управление на риска

Малките дизайнерски решения определят дали вашето събитие ще изглежда приветливо или натоварващо.

☐ В **Модул 5** ще разгледаме реални ограничения и съпротива: бюджетен натиск, колебания в екипа и практически компромиси.